

Synnytyssairaaloiden karsiminen kasvattaa terveyseroja

STM:n työryhmän sairaala- ja päivystyselityksessä ehdotetaan synnytyssairaaloiden määrän vähentämistä. Synnytystoiminnan lopettaminen heikentäisi samalla selvästi myös raskaus- ja lapsivuodeajan palveluita, vastasyntyneiden sairaanhoitoa ja päivystyksellistä toimintaa. Palveluiden saatavuuteen vaikuttaa jo nyt asuinpaikka, ja jatkossa vielä enemmän, mikäli nykyisiä palveluita karsitaan. Palvelujen heikentämisen seuraukset ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen inhimillisinä ja taloudellisina kustannuksina.

Synnytystoiminnan lakkauttamisen kielteisiä seurauksia on jo nähty. Esimerkiksi HUS-alueella seurauksena on ollut yksiköiden voimakas kuormittuminen asiakasmäärien ja henkilöstön jaksamisen osalta. Resurssipulan ja hoitotyön kiireen vuoksi perheet eivät aina ehdi saada riittävää ohjausta vauvan hoidossa ja imetyksessä. Ensimmäiset päivät ovat imetyksen sujuvan käynnistymisen ja maitomäärän riittävyyden kannalta kuitenkin kriittisen tärkeitä. Jos riittävää imetysohjausta ei saada synnytyssairaalassa, on sitä haastavaa tai jopa mahdotonta myöhemmin korvata.

Synnytyssairaalaverkon karsimisella ei ratkaista myöskään kätilöpulaa. Suuret yksiköt eivät houkuttele kätilöitä töihin, vaan niissä työskentelyn aiheuttama eettinen stressi on jo nyt merkittävä tekijä nykyisen kätilökadon taustalla. Synnytyssairaaloiden lakkauttamisesta on jo nähty, että pienempien yksiköiden vauvamyönteisyyskäytännöt eivät siirry suurempiin yksiköihin työntekijöiden mukana.

Palveluiden keskittäminen ei tuo säästöjä yksiköiden toimintakuluihin, vaan päin vastoin. Pitkä välimatka sairaalaan pidentää hoitoaikoja, koska nopea kotiutuminen edellyttää poliklinikkakäynnille palaamista parin päivän kuluttua synnytyksen jälkeen. On kohtuutonta, että vastasyntynyt vauva matkustaisi satojen kilometrien päähän lastenlääkärin vastaanotolle. Välimatkojen piteneminen aiheuttaisi myös kestänytöntä eriarvoisuutta erityistason imetysohjauksen saatavuuteen. Sairaaloiden imetyspoliklinikoille keskittyy suurin osa julkisten palveluiden imetysohjauksen erityisosaamisesta, ja niiden verkostoa on kehitetty viime vuosina runsaasti.

Imetys vähentää lapsen ja vanhemman terveysriskejä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Imetys suojaa lasta muun muassa myöhemmältä ylipainolta ja diabetekselta ja imettävää vanhempaa esimerkiksi diabetekselta ja rintasyövältä. Sairaudet, joiden riskiä voidaan imetyksellä pienentää, ovat kansanterveydellisesti ja -taloudellisesti erittäin merkittäviä. Imetykseen panostaminen on yksi kustannus-vaikuttavimmista tavoista edistää terveyttä. Vielä ratkaisematon yhteiskunnallinen haaste on, että imettämättömyyden riskit kasautuvat samoille sosio-ekonomisille ryhmille, joilla on muutenkin suurentunut riski terveysongelmille. Terveyserojen kasvun ehkäiseminen on vaikuttavinta, kun se aloitetaan jo odotus- ja vauva-aikana. Synnytyssairaaloiden palvelut ja annettu imetysohjaus ovat tässä avainasemassa.

Imetyksen tuki ry

Suomen Kätilöliitto ry

Suomen Vauvamyönteisyyskouluttajat ry